

Mera ordnad verkstad!

AVSTÄMNING 2010

Innehåll

Förord	3
På väg mot en ny ordning?	4
Vita certifikat – ett effektivt styrmedel	5
Bra finansiering till lågriskinvesteringar	6
Energideklarationer ska vara färdplaner för hållbarhet och inget fuskverk	7
Steg för steg i ett längre perspektiv – målmedvetet och långsiktigt	9
Systematiska insatser kan vara mycket lönsamma även i mindre företag	10
Bred och djup kompetens – i samverkan	11
Kommunerna kan göra mycket mer!	12
Energieffektivisering skapar viktiga och varaktiga framtidsjobb	14

VID FRÅGOR, KONTAKTA:

Hans Nilsson tel 070 237 08 62, hans@fourfact.se www.fourfact.se

Föreningen Sveriges Energirådgivare • EnergiEffektiviseringsFöretagen

S:t Göransgatan 84, 112 38 Stockholm tel: 08-518 018 14, 08-518 018 16
kansliet@energiradgivarna.com www.energiradgivarna.com
info@eef.se www.eef.se

Förord

EnergiRådgivarna och EnergiEffektiviseringsFöretagen har tidigare gjort avstämningar av energiläget i Sverige på temat ”Mera verkstad”. Vi har gett konkreta förslag till hur energiläget skulle kunna förbättras. Något har våra råd hörsammats men vi tycker fortfarande att det är oordning i verkstaden. De åtgärder som genomförs är dåligt målinriktade och/eller genomförs på ett halvhjärtat sätt.

Vi är emellertid medskyldiga! Vi har inte till fullo uppmärksammat de affärsmöjligheter som finns och nyttjat dem i i samverkan med våra ”kunder”. Vi kan bli bättre!

Men vi behöver stöd. Och då menar vi inte i första hand mera bidrag. Utan vi menar att samhällets makthavare inom offentliga sektorn verkligen ska ta itu med effektiviseringen i sina egna verksamheter. Vi menar också att de som äger eller förfogar över byggnader, industri och andra verksamheter som nyttjar energi på allvar måste fundera över hur de kan göra sina anläggningar bättre. De kommer att spara pengar på det och de blir mindre sårbara för energimarknadens olika nycker. Det är det vi menar med stöd!

Vi föreslår följande medel för att få bättre ordning:

MEDEL	MED MERA ORDNING KAN...
Vita Certifikat	goda produkter och installationer spridas snabbare och till flera
Förmånlig finansiering till ROT-åtgärder	förbättringar av byggnadsbeståndet ske i snabbare takt
Ändra bedömningsgrunderna och organisationen för energideklarationerna	energideklarationerna och kartläggningarna göras till färdplaner för uthållighet
Använd energideklarationerna som grund för planmässiga successiva förbättringar i byggnaderna	
Gradvis uppbyggnad av energiledning i företagen	systematisk effektivisering i små och medelstora företag förverkligas
Stärka EEFs och FSEs samarbete och kompetensuppbyggnad	Energieffektiviseringsföretagens kompetens kan utnyttjas fullt ut
Kommunerna tar sin roll som föregångare (Se också ”Mera Lokal Verkstad”, 2008)	man spara skattepengar, använda upphandlingarna som hävstång och få demonstrationsanläggningar över hela landet.

Vi bedömer, och redovisar i ett avslutande avsnitt, att en sådan energiomställning skulle innebära ökad sysselsättning i uthålliga jobb över hela landet av storleksordningen 9 000-30 000 personer.

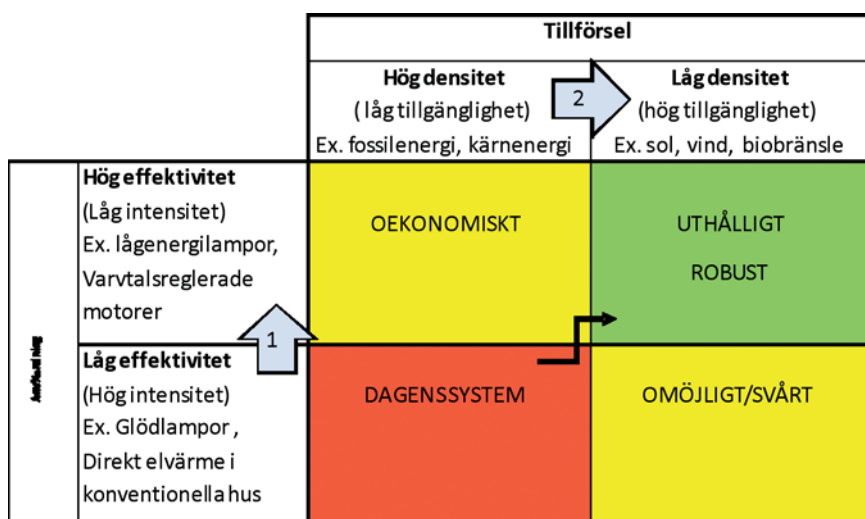
På väg mot en ny ordning?

I flödet av information inför klimatförhandlingarna i slutet av 2009 visades gång på gång att de industrialiserade samhällena, inte minst Sverige, har enastående, men oexploaterade, tillgångar i form av effektivare energianvändning.¹ Kostnaderna blir negativa, vilket innebär att när åtgärderna genomförts ger de i själva verket en vinst till ägaren av byggnaden eller verksamheten.

”när åtgärderna genomförts ger de i själva verket en vinst till ägaren”

Att åtgärderna är billiga innebär emellertid inte att de kan genomföras utan ansträngning. Man behöver finna dem, bedöma deras konsekvenser och finna finansiering. Det behövs effektiv rådgivning och det behövs ett näringsliv som kan leverera produkter, tjänster och installationer. Det behövs kreditinstitut som förstår och uppmuntrar till god hushållning. Och hela processen behöver understödjas av samhällsinsatser som kan skapa det förtroende som behövs för att marknaden ska utnyttja sin fulla kapacitet.

Resultatet blir emellertid ett energisystem som är robustare och billigare, ett näringsliv med högre produktivitet och där nya ”gröna” företag kan utvecklas, en arbetsmarknad som skapar fler och uthålligare jobb över hela landet, samt ett energisystem som bromsar upp och vänder klimatförsämringen.

Omställning till ett uthålligt och robust system fordrar effektivisering och större valfrihet av tillförseln.

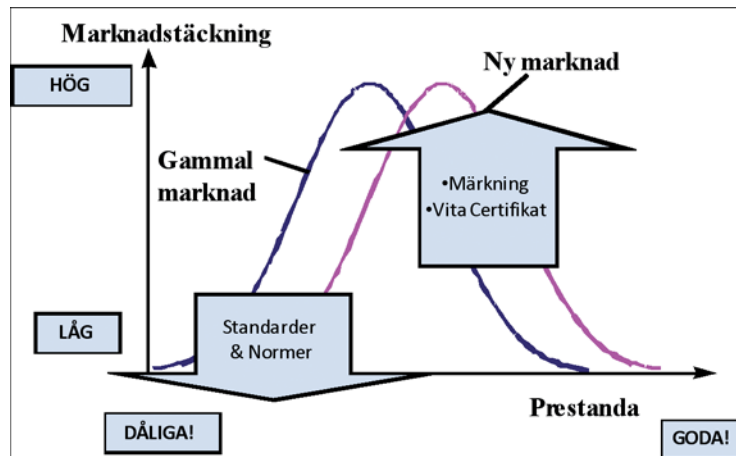
Efter sammanbrottet i klimatförhandlingarna i Köpenhamn i december 2009 står det klart att åtgärderna för att undvika riskerna för omfattande klimatförändringar inte i första hand kommer att dikteras av politiska överenskommelser utan snarare av individuell omsorg och egen eftertanke.

Men vi behöver göra mera verkstad och ha mera ordning i verkstaden om vi ska nå fram.

¹ Möjligheter och kostnader för att minska växthusgasutsläpp i Sverige. Svenskt Näringsliv. April 2008. http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00012/M_jligheter_och_kost_12841a.pdf

Vita certifikat – ett effektivt styrmedel

På marknaden finns en stor bredd av produkter från de ineffektiva och lågpresterande till de effektiva och högpresterande. Olika grepp har provats för att ge kunderna/användarna bättre möjligheter att vid sina inköp välja de effektivare produkter som använder mindre energi, men som samtidigt har samma (eller bättre) funktion. Märkningen med det s.k. EU-märket används i ökande omfattning.

Marknadsomställning med högre inslag av högeffektiva produkter.

”För att underlätta för produkter med god prestanda ifråga om energianvändning att ta sig in på marknaden har man i flera EU-länder infört s.k. Vita certifikat.”

Detta har haft positiva effekter och flera lågpresterande varianter har helt försvunnit, särskilt när det gäller vitvaror. För belysning har ansträngningarna inte varit lika positiva och därför provar man nu att med dekret successivt fasa ut de ineffektiva glödlamporna och bana väg för effektivare varianter med kompaktlysrör, lysdioder och halogenlampor.

Det är ändå inte tillräckligt för att sprida den goda tekniken och flytta fram marknaden. För att underlätta för produkter med god prestanda ifråga om energianvändning att ta sig in på marknaden har man i flera EU-länder infört s.k. Vita certifikat.²

Vi tycker att Vita certifikat även borde införas i Sverige. Dessa Vita certifikat skulle kunna bidra till att engagera energileverantörer och/eller -distributörer i skapandet av ett högpresterande energisystem. Marknadens förmåga att distribuera energieffektiv användningsteknik skulle därmed utnyttjas bättre.

² ”Vita certifikat är ett styrmedel för effektivare energianvändning, där staten sätter ett obligatoriskt mål för energibesparingar. Staten identifierar även, och beslutar om, utformningen av systemet, dvs identifierar de parter som kommer att vara ålagda att uppnå målet, vilka åtgärder för energieffektivisering som kommer att ingå, hur de genomförda åtgärderna och dess besparingar skall mätas och verifieras,...

... För godkända energibesparingsåtgärder erhålles certifikat, och vid en viss given tidpunkt skall certifikat uppvisas som täcker de ålagda energibesparingskraven. De parter som har ett överskott av certifikat kan välja att sälja sina certifikat, alternativt spara certifikaten för kommande perioder och spekulera i ett högre marknadspris. Parter som har ett underskott av certifikat kan välja att köpa certifikat på marknaden, alternativt betala böter.”

http://www.elforsk.se/anvand/underlag/vita_certifikat_svensk_sammanf.pdf

Bra finansiering till lågriskinvesteringar!

”Vi vill därför föreslå ett ROTEFF-system. Ett system för finansiering av energi-effektiviseringsdelen i Renovering, Ombyggnad och Tillbyggnad.”

Den allmänna debatten om energieffektivisering präglas i alltför hög grad av en skolboksmässig syn på hur ekonomiska aktörer betar sig. De antas ha fullständig information om sina valmöjligheter, ha utmärkta kunskaper i ekonomisk kalkylering och alltid ha ekonomisk rationalitet för ögonen i sitt handlande. I verkligheten har människor snarare en utbredd förmåga att bete sig som folk gör mest. De behöver förstärkning av sin kunskap och de behöver stöd för sin uppfattning om vad som kan/ska/bör göras.

I den allmänna debatten transformeras dessa insikter ofta till ett krav på bidrag till effektiviseringsåtgärder. Ett krav som i sin tur innebär att man fastnar i en debatt om man verkligen ska ge stöd åt lönsamma åtgärder d.v.s. lägga grädde på moset eller om man ska ge stöd åt olönsamma åtgärder d.v.s. kasta pengar i sjön.

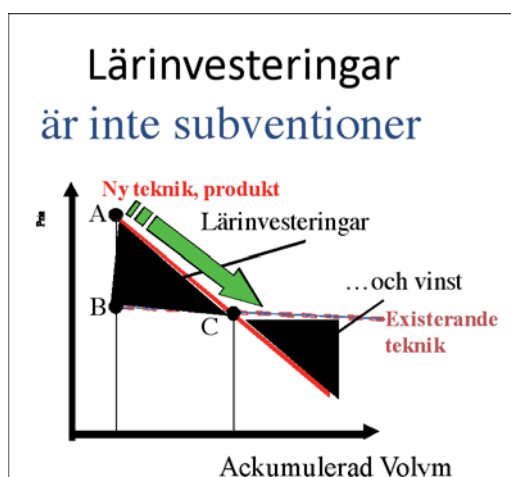
Vi menar att det kan behövas stöd till så kallade *lärinvesteringar*. Med insats av sådana kan ny teknik, när den bedöms bli bättre och billigare genom en ökande marknadsvolym, ”åka nedför lärlkurvan”. Då är det inte en olönsam åtgärd utan en som görs lönsam genom stödet.

När det gäller de lönsamma åtgärderna menar vi att de ska ha stöd! Men inte genom bidrag utan genom att de ges förmånliga finansieringsvillkor. Därför att investeringar i effektivisering innebär mindre risk i sig själva jämfört med andra och därför att de innebär

mindre risk för obehagliga överraskningar i form av prischocker och fysiska risker i anläggningarna. Bebyggelsen blir helt enkelt mera robust genom energieffektivisering.

Vi vill därför föreslå ett ROTEFF-system.³ Ett system för finansiering av energieffektiviseringsdelen i Renovering, Ombyggnad och Tillbyggnad. För alla de aktörer på marknaden som inte besitter fullständig information, samt teknisk och ekonomisk expertkunskap ger ett sådant system värdefulla signaler om vilka åtgärder som är lämpliga.

En annan variant skulle kunna vara att finansieringen garanterades för vissa åtgärder vars effektiviseringsresultat (avkastning) garanteras av en produktleverantör, eventuellt med ett leasingförfarande.

Innovationer fordrar ”lärinvesteringar” innan de erövrar sina marknader.

³ I Frankrike har man inom ramen för deras miljöåtgärder ”Grenelle de l’environnement” skapat ett finansieringssystem som fungerar så att banker lånar in från privatpersoner mot en fast skattefri ränta och lånar ut till enskilda effektiviseringsprojekt mot en fast icke avdragsgill ränta. Vinsten för båda parter är säkerhet och överskådlighet i ett av staten garanterat system och där bankerna lärt sig göra de nödvändiga kalkylerna.

Energideklarationer ska vara färdplaner för hållbarhet och inget fuskverk

Riksrevisionen har rapporterat om det svenska systemet med energideklarationer i rapporten "Energideklarationer – få råd för pengarna".⁴ Tyvärr är titeln inte bara en lustig ordlek utan en beklaglig sanning. Över hälften av deklARATIONERNA gav inga tillförlitliga råd. En tredjedel gjordes utan besiktningar. Till de stora sensationerna hör att hela sju procent verkligen gav åtgärdsförslag – men utan att man gjort någon besiktning!⁵

Redan när systemet med energideklarationer infördes, baserat på ett EU-direktiv, kom diskussionen i Sverige snett. Det hävdades från starka intresseorganisationer att deklARATIONERNA skulle bli kostsamma.

Man bortsåg från att deklARATIONERNAS åtgärdsförslag skulle leda till besparingar som vida översteg kostnaderna.

Sedan dess har emellertid möjligheterna till, och behovet av, omfattande effektiviseringar i ett globalt perspektiv accentuerats. Det har visats att det finns stora besparingar med "negativa kostnader" som inte genomförs med automatik trots att de är extremt lönsamma.

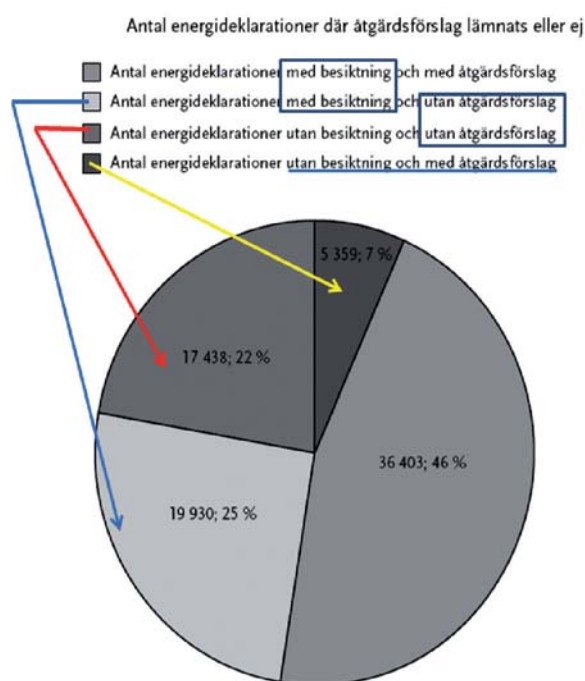
Energiprisernas upp- och nedgång har visat hur sårbara kunderna är för händelser som ligger utanför deras kontroll.

Effektivisering av energianvändningen minskar denna känslighet och skapar robustare system. Och det har blivit tydligt att klimat och miljö fordrar omfattande effektiviseringsåtgärder överallt.

EnergiRådgivarna anser att energideklARATIONERNA ska göras till ett aktivt instrument för att successivt skapa ett uthålligt, robust och kostnadseffektivt energisystem. För att nå dithän behöver man:

a) Se till att åtgärdsförslagen är "skarpa" och baseras på varje byggnads verkliga förutsättningar, d.v.s. baseras på besiktningar. Fastighetsägaren behöver inte bara en kvittens på husets tillstånd utan också en upplysning om hur och under vilka betingelser åtgärderna kan genomföras klokt.

b) Åtgärdsförslagen sätts in i ett planmässigt sammanhang för byggnadens framtida underhåll. Vi menar att systemet måste ha en annan utgångspunkt än "kostnadseffektivitet", som idag är ett odefinierat begrepp. Åtgärdsförslagen bör göras utgående från hur man skulle kunna halvera byggnadens energianvändning. Därefter ska

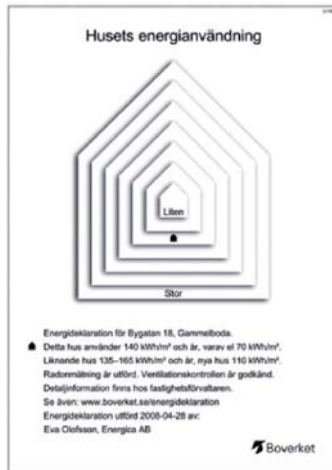
Källa: Riksrevisionens bearbetning av data från Boverket

Alldeles för få åtgärdsförslag lämnas i allmänhet i energideklARATIONERNA skrev Riksrevisionen i sin rapport 2009.

"Åtgärdsförslagen måste baseras på besiktningar."

⁴ http://www.riksrevisionen.se/templib/pages/NewsPage____1936.aspx

⁵ Enligt senare statistik lär denna siffra ha ökat till 17%.

Sverige är ensamt om att använda sig av denna bild för att illustrera husets energianvändning. I övriga EU-länder används den mer kända EU-pilen.

”Mera specifika och utförligare energideklarationer är ett sätt att bygga upp en marknads- efterfrågan på produkter som därmed kan bli både billigare och bättre.”

syfte att undvika en besiktning och att få en billig deklARATION. **Sådana kryphål måste täppas till.** Vad gäller småhus finns ingen tillsynsmyndighet som ska kontrollera att en energideklARATION finns vid en försäljning. Detta gör att säljare och köpare kan ”avtala” om att ingen energideklARATION ska genomföras utan någon större risk för påföljder, trots att det enligt lag ska finnas en energideklARATION.

e) Upphandlingar för omfattande besiktningar i t. ex. kommuner måste genomföras i syfte att få ett meningsfullt underlag för att göra byggnaderna energieffektivare och inte enbart för att få billiga deklARATIONER. **Boverket måste ta fram mallar för upphandling** som säkerställer att syftet uppnås.

Marknadens energieffektiviseringsföretag kan leverera de produkter och tjänster som behövs för att göra byggnaderna bättre och billigare. Men de kan göra det ännu bättre om de får beställningar som är ändamålsenliga. En satsning på att göra energideklARATIONERNA mer specifika och utförliga är ett sätt att bygga upp en marknads- efterfrågan på produkter som därmed kan bli både billigare och bättre.

det anges under vilka förhållanden som dessa åtgärder kan göras lönsamma, t. ex. i samband med ombyggnader.

c) **Märkningen måste EU-anpassas.** Det svenska märket är unikt och kommunicerar inte kunskap om husets egenskaper på ett enkelt sätt så att en meningsfull diskussion kan föras mellan t.ex. boende och ägare eller mellan köpare och säljare. Det är förvånande att märkets egenskaper av handelshinder på den inre marknaden ännu inte uppmärksammats.

I övriga EU-länder används variationer på den utformning som EU-pilen har och som är känd för merpartens av EU:s invånare. De kan därmed intuitivt ta till sig ett budskap om en byggnad är bra eller dålig ur energisynpunkt. Märkningen bör också innehålla information om föreslagna åtgärder. Något som Boverket valt bort att presentera på det svenska märket.

d) Det finns fall där man avtalat mellan köpare och säljare om besiktning och deklARATION i

Steg för steg i ett längre perspektiv – målmedvetet och långsiktigt

Det finns en allmän och förenklad föreställning om effektiviseringars lönsamhet och att man enkelt kan beräkna varje åtgärd för sig för att se om den är ”kostnadseffektiv”. Därefter kan man välja de åtgärder som är mest lönsamma och lämna de andra därhän. Man ser alltså på byggnaden i ett kort och statiskt perspektiv.

I verkligheten beror lönsamheten på under vilka förhållanden åtgärden genomförs. Sker det i samband med andra ingrepp (då ställkostnaderna redan är betalda) blir det billigare att effektivisera.

Om flera åtgärder genomförs samtidigt kan det också bli billigare men samtidigt kan en del åtgärders effektivisering påverka andras utfall.

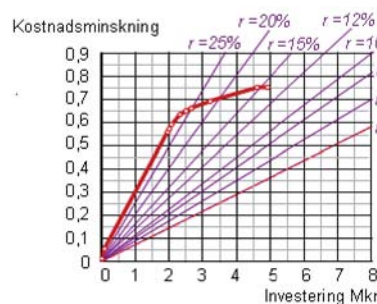
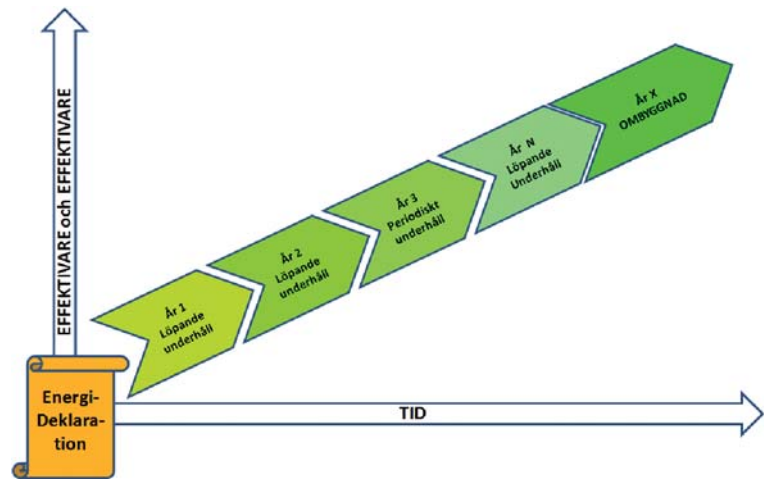
Vissa åtgärder har andra fördelar än bara effektivare energianvändning, t.ex. förbättring i produktivitet eller arbetsmiljö.

Sådana förhållanden visar att begreppet ”kostnadseffektiv” är otillräckligt om det inte sätts in i ett större sammanhang. De ingrepp som kan göras måste ses i ett större och längre perspektiv än enbart ”energieffektivisering”.

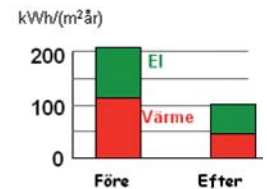
Energirådgivarna och EnergiEffektiviseringsFöretagen anser att de råd om åtgärder som ges ska utformas så att mottagaren kan sätta in dem in i ett längre perspektiv. Detta bör gälla såväl för energideklarationer som för det nya system med rådgivning till småföretag som är under upprättande.

Man kan då målmedvetet genomföra sin egen omställningsplan – steg för steg och i samband med andra förändringar som görs i byggnader och verksamheter.

”Vissa åtgärder har andra fördelar än bara effektivare energianvändning, t. ex. förbättring i produktivitet eller arbetsmiljö.”

Åtgärds paketet leder till att den specifika energianvändningen halveras

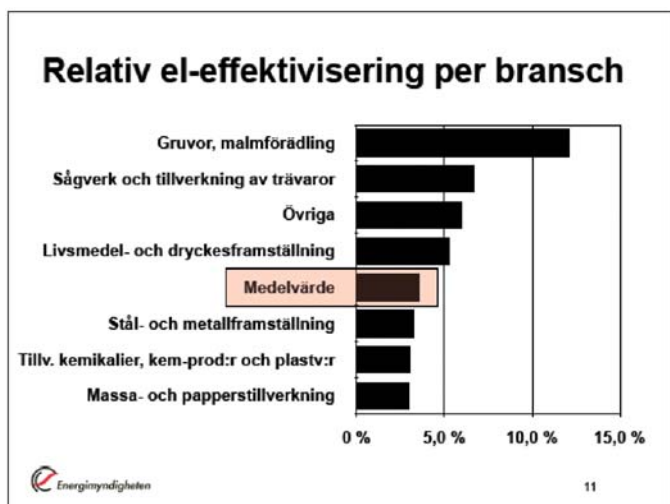

BELOK visar hur åtgärder kan ”paketeras” i ett projekt för kvarteret Glaven 8 i Stockholm.

<http://www.belok.se/docs/Kortrapporter/Glaven%208%20rapp.pdf>

Systematiska insatser kan vara mycket lönsamma även i mindre företag

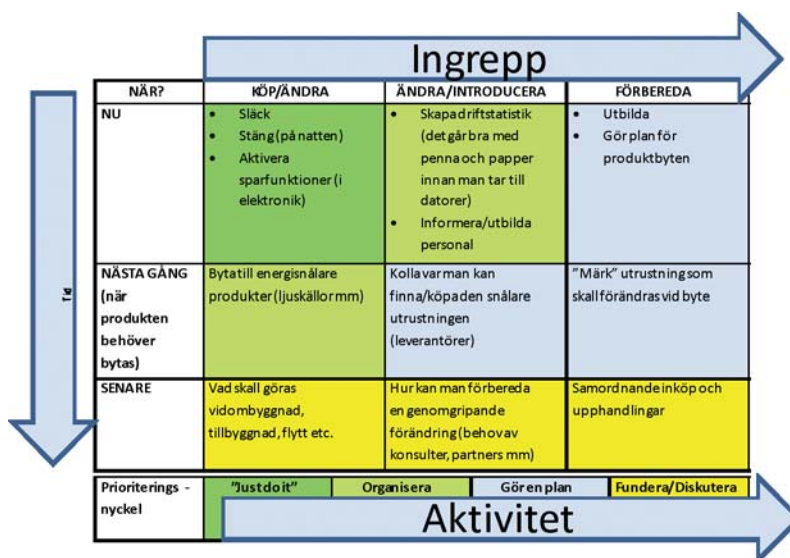
Programmet för energieffektivisering i elintensiv industri, PFE, har visat remarkabla resultat. Industrin har uppnått enastående besparingsresultat i utbyte mot ett relativt blygsamt incitament i form av skattereduktion (0,5 öre/kWh). Medlet för att nå framgången har varit ”systematik”.

För att komma i åtnjutande av skattelindringen måste de deltagande företagen (a) göra en energikartläggning, (b) introducera ett energiledningssystem, (c) vidta identifierade eleffektiviserande åtgärder och (d) nyttja särskilda rutiner för projektering och inköp. Kort sagt på ett systematiskt sätt genomföra kostnadseffektiva åtgärder. På detta sätt realiserar de potentialer som ligger och väntar men som man i det vardagliga slitet aldrig riktigt får tid att ta itu med.

Denna form av systematik kan tillämpas i alla delar av näringslivet. För mindre företag kan det kännas som ett stort steg att ta även om vinstmöjligheterna är uppenbara och stora.

Man kan därför i stället gå fram i mindre steg och känna sig för. Här bredvid visas en matris för hur man kan välja ingrepp och tidpunkt beroende på åtgärdernas komplexitet och därefter välja en aktivitet som gör att man tar sig fram successivt för att till sist göra samma typ av ”klipp” som de större företagen gjort.⁶

⁶ Källa: Mera lokal verkstad. EnergiRådgivarna http://www.eef.se/index.php/fakta/atgaerdsspiralen_energiinventering_och_atgaerder/

Bred och djup kompetens – i samverkan

Effektivare energianvändning är svårt. Att köpa energi är lätt. Effektivare energianvändning är att göra mer – med mindre! Att få mer nytta – men köpa mindre och betala mindre.

Att minska energianvändningen kan göras på många olika sätt. Det behövs överblick och kunskap för att komma fram till vad som är bra, hur olika ingrepp ska göras, hur de påverkar varandra, vad det kostar, när det görs bäst, osv. Det är därför vi har bildat EnergiEffektiviseringsföretagen, EEF!

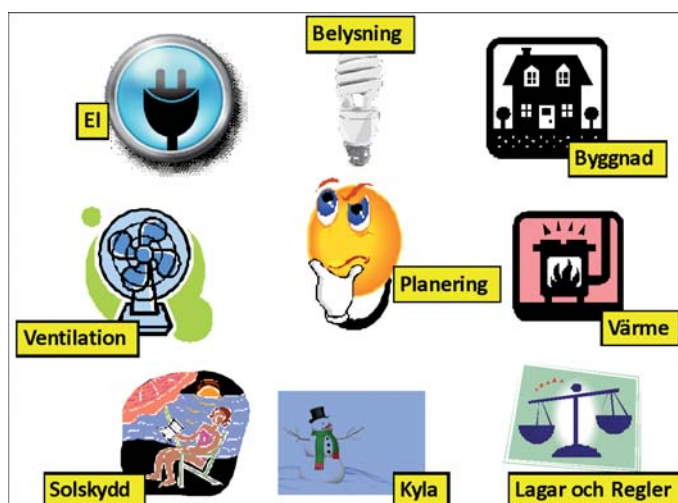
Det finns tusentals fackmän på många olika områden över hela landet. Många av dem är redan tusenkonstnärer – men ingen har full koll på allt. För att verkligen kunna gå på djupet och ge kunden full valuta för pengarna krävs det samverkan med kollegor i andra branscher. Att man lär sig mer om varandras områden så att man kan skapa ett bättre system.

Det är också därför EnergiRådgivarna (FSE) och EnergiEffektiviseringsföretagen (EEF) samverkar så att våra kunder och landets medborgare kan förverkliga sina egna önskningar.

Vare sig det handlar om att spara energi, spara pengar, minska miljöpåverkan, påverka klimatet i positiv riktning eller hur de nu själv önskar uttrycka det.

I EEF och i EnergiRådgivarna bedriver vi också utbildning för våra medlemmar och vi gör det med sikte på att i samverkan med myndigheterna skapa en auktorisation så att man vet att man verkligen får de råd och de installationer som är bäst.

”Effektivare energianvändning är att göra mer – med mindre!”

Kommunerna kan göra mycket mer!

Elanvändningen i den svenska offentliga sektorn är drygt 10 miljarder kWh och fjärrvärmeanvändningen ca 7 miljarder kWh per år.⁷ Det motsvarar i runda tal 20 miljarder SEK i saluvärde. En stor del av denna summa skulle kunna sparas och istället användas till angelägnare uppgifter som stat, kommuner och landsting har sig ålagda.

EU har i sina direktiv stipulerat att offentliga sektorn ska vara en föregångare när det gäller energihushållning och även givit förslag till detaljerade förslag till hur man ska bygga upp en verksamhet av sådan karaktär.

Sveriges kommuner är enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) skyldiga att ha en aktuell plan (fastlagd av kommunfullmäktige) för tillförsel, distribution och användning av energi.

Det finns alltså goda skäl för kommunerna att aktivt arbeta med energifrågorna. Dels sparar det pengar till verksamheten, dels innebär det att man kan bistå sina kommunmedborgare med att vara ett gott exempel, och dels är de ålagda att göra så – både genom EU:s direktiv och genom lag sedan mer än 35 år.

Energimyndigheten har undersökt hur lagen efterlevs och funnit att ca en fjärdedel av landets kommuner inte har någon gällande plan och att de som har en sådan inte är särskilt aktiva i uppföljningen.⁸ Men man fann också att merparten ansåg att planen var till nytta och vägledning i det dagliga arbetet. På frågan om vad som skulle göra deras situation bättre nämndes förhållandevis enkla åtgärder (utöver det mera reflexmässiga önskemålet om bidrag): information, tips och råd generellt, goda exempel och statistik.

EnergiRådgivarna och EnergiEffektiviseringsFöretagen noterade i sin förra avstämning ”Mera lokal verkstad” ett antal förslag för hur just den offentliga sektorn och särskilt kommuner och landsting skulle kunna utveckla sin fulla kraft.⁹

Den totala upphandlingsvolymen på mer än 500 miljarder per år skulle kunna bli en mäktig hävstång i en energiomställning!

- Energiplanerna måste bli vassare. Strategier och målsättningar är sällan effektivt synkroniserade med konkreta åtgärder.
- Mätbara mål bör formuleras, strategier utformas och känsliga områden måste belysas och diskuteras. Hur planerar man t ex bort onödigt transportarbete? I den kommunala planeringen bör man använda nyckeltal som gör att man kan jämföra områden, funktioner och lokaler med varandra.
- Använd de kommunala planeringsverktygen. Ta tillvara passivvärme, spillvärme och solenergi i planeringen.
- Visualisera visioner, visa konkreta exempel på målsättningar, belöna energisnåla lösningar och använd markförsäljning och bygglovshantering som instrument för att nå uppsatta mål.
- Energi- och klimatrådgivare bör fungera som kommunens effektiviseringsambasadorer. Kommunerna måste bli duktigare på att utnyttja kompetensen och framför allt överföra den.

⁷ Klimatsmart brukarsamverkan. Arbetssätt för sänkt energianvändning. UFOS 2009. <http://brs.skl.se/skpubl/index.jsp?http://brs.skl.se/skpubl/start.jsp>

⁸ Kommunal energiplanering. En enkätundersökning av Sveriges kommuner. http://213.115.22.116/System/ViewResource.aspx?rl=default/Resources/Permanent/StorageItem/b9028346aa054bdd8eae882afc1fc4d6/ER2006_40w.pdf

⁹ http://www.energiradgivarna.com/siteadmin/upload/pdfarkiv/mlv_2008_lightwebny.pdf

”Minska elanvändningen och satsa de sparade pengarna på angelägna uppgifter som stat, kommuner och landsting är ålagda.”

Verktygen behöver dammas av. Det är dags att visa musklerna!

Statliga pengar finns för rådgivnings- och effektiviseringsåtgärder, men statliga effektiviseringsstöd måste utformas bättre. Effektiva långsiktiga konkreta åtgärder borde belönas och krav på ambitiösa målsättningar måste knytas till bidragen. De ska inte användas för att stödja sådant som kommunerna redan är ålagda eller sådant där det finns ett uppenbart egenintresse.

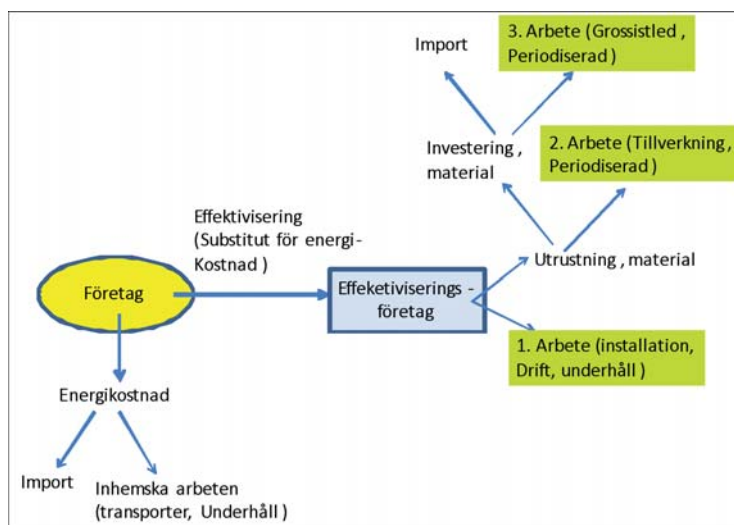
- ◆ **Kommunen måste våga gå före.** Organisation, medel och kunskap finns. Nu är det dags att våga använda de kommunala verktygen.
- ◆ **Ge upphandlingsavdelningarna tydliga uppdrag** och samarbeta mer med andra köpargrupper för att få den mest energismarta utrustningen.
- ◆ **Använd miljöinspektörer till att stoppa onödigt energi- och miljöslöseri** genom att begära in kartläggningar, energianalyser och ställa krav på åtgärdsförslag.
- ◆ **Utnyttja bygginspektörernas kompetens** och ge dem tydliga rådgivningsuppdrag. Låt näringslivskontoren på allvar bearbeta kommunens företag i syfte att energieffektivisera näringslivet och underlätta för företag som arbetar med energieffektiva tjänster och produkter.
- ◆ **Redovisa energieffektiviseringen** i budgeten och i bokslut. Använd de egna lokalerna som goda exempel.

**”Krav på
ambitiösa
målsättningar
måste knytas
till bidragen.”**

Energieffektivisering skapar viktiga och varaktiga framtidsjobb

”Effektivisering är mera arbetsintensivt än energitillförsel.”

För att bedöma arbetskonsekvenserna av effektiviseringsåtgärder gör vi i grunden antagandet att effektivisering är mera arbetsintensivt än energitillförsel och att effektivisering också innebär mindre importberoende. Beräkningarna utgår från följande förenklade företagsbild.

Företagen substituerar sina energikostnader med att istället betala för effektiviseringsåtgärder. Dessa har två komponenter dels arbete och dels utrustning. Utrustningen har i sin tur två komponenter, dels materiel och dels arbete för installation. Materielen har också två komponenter, dels import och dels inhemskt arbete. I figuren ovan illustrerar de gröna fälten var arbetstillfällen kan tillkomma i Sverige.

	INDUSTRI	BOSTÄDER, SERVICE M M
Betald energianvändning (TWh)	157	143
Värde, miljarder per år	114	150
<p>Nivå A. Sparade resurser: 95 miljarder vid 35% (35% av 114 + 150)</p> <p>Nivå B. Sparade resurser: 46,5 miljarder vid 17% (17% av 114 + 150)</p>		

Det antas att företagen (industri, bostäder, kommersiell sektor) flyttar över sina kostnader till energieffektivisering så att årskostnaderna blir lika stora men innebär lägre risk för överraskningar i form av höjda energipriser eller andra störningar.

De företag som levererar energieffektiviseringen gör det genom dels arbetsinsats och dels materielinsats. Materielinsatsen innehåller, även den, arbetsinslag i Sverige men den periodiseras över produktens livslängd. Slutligen har importen av materiel ett arbetsinnehåll i Sverige hos grossister, transportföretag m.fl. och som periodiseras. Se antaganden om arbetsinnehåll och periodisering i följande tabell.

Varaktiga arbetstillfällen vid respektive läge, sektor (se bild)	Arbetsintensitet (%) i sektorn	Beställningsvolym till sektorn (% av hela volymen)	Fördelas över år	Nivå A (17%)	Nivå B (35%)
1. Installation, drift underhåll mm.	15-25	100	1	7 000-12 000	14 000-24 000
2. Svensk materielproduktion	35-50	75-85	10-15	1 000-2 000	2 000-4 000
3. Grossist- och importhantering i Sverige	25-35	35-55	5-10	1 000-2 000	1 000-3 000
	-	Import: 25-40	Arbets-tillfällen:	9 000-15 000	18 000-30 000

Varje arbetstillfälle antas motsvara en miljon kronor i den beställningsvolym som riktas till arbetsinsatsen.

Med dessa antaganden antas energieffektivisering mellan 17 och 35 procent generera mellan 9 000 och 30 000 varaktiga arbetstillfällen.

EnergiRådgivarna, Föreningen Sveriges Energirådgivare

EnergiRådgivarna, Föreningen Sveriges Energirådgivare, är en ideell förening som sedan 1982 arbetar för ett effektivt och rationellt utnyttjande av energi med så låg miljöpåverkan som möjligt. Medlemmar i föreningen är energikonsulter, VVS-konsulter, kommunala energirådgivare samt ett antal företag. Totalt har föreningen drygt 500 medlemmar. www.energiradgivarna.com

EEF, EnergiEffektiviseringsFöretagen

EEF – EnergiEffektiviseringsFöretagen är en gemensam plattform för företag som har de mest energieffektiva produkterna och som kan leverera de bästa tekniska lösningarna och tjänsterna när det gäller energieffektivitet.

Vår vision är att få hela samhället att delta i en offensiv för energieffektivisering. Värmeisolering, teknisk isolering, ventilation, kyla, värme, el, belysning, VVS, solavskärmning och styr & regler är våra huvudsakliga områden. www.eef.se

Följande branschföreningar är medlemmar i EEF:

BELYSNINGSBRANSCHEN

www.eef.se